

Leszerelt katonák nagy tüntetése.

— Követelés a szegedi gazdagoktól. — Kivánják a szociáldemokrata pártvezetőség lemondását. —

(Saját tudósítónktól.) Köztudomású, hogy a leszerelt katonák körében országos mozgalmat indítottak, amely minden leszerelt, a tiszti rendfokozatba nem tartozó katonák részére 5400 korona végkielégítést követel. A mozgalom Budapestről indult, és a propaganda vidéken is elterjedt. Szegeden a múlt hónap elején alakult meg a leszerelt katonák szabadszervezete. A szervezet gyűlésein állandóan idézik a hadügyminiszter szavait, amelyek szerint a leszerelt katonák kívánsága azért nem teljesíthető, mert az hét milliárdnyi költséget okozna és biztosan előidézné az állam csődjét. Erre a szervezet szónokai azt válaszolják, hogy ők nem az államkincstártól, hanem egyenesen a milliomosok kasszáiból akarják előteremteni a pénzt.

A szegedi szervezet hétfőn újból gyűlést, utána tüntetőfelvonulást tartott, tagjai nagy tömegben a városháza elé vonultak föl vörös lobogó alatt. Egy küldöttségük járult a polgármester elé, akitől azt kívánták, hogy eltekintve az ügy országos elintézésétől, Szegeden a maga hatáskörébe teljesebben a szervezet követelését. A polgármester hosszabb beszédben kifejtette, hogy ezt nem teheti; jogosnak ismeri el azonban a szegény segélyre szoruló leszerelték igényét és sürgős, nyomatékos fölterjesztést intéz a kormányhoz. Ugyanezt kijelentette hivatali szobája ablakából a városháza előtt várakozó sokaságnak is.

A polgármestertől a szociáldemokrata párt vezetőségéhez vonultak a tüntetők. A küldöttség ott azt kívánta, hogy a leszerelt katonák szabad szervezetének képviselői helyet foglaljanak a Munkástanácsban. Nemes Lajos párttitkár azt válaszolta, hogy a kívánságot felsőbb fórum elé terjeszti, mire Udvardy Ferenc kommunista pártelnök, a leszerelték szabadszervezetének egyik szónoka kijelentette, hogy a szervezet 24 órai határidőt ad a követelés teljesítésére.

A tüntetés lefolyása a következő volt:

A leszerelték gyűlése.

A Korzó-mozi nyári helyisége hétfőn délután megtelt leszerelt katonákkal. Nők is voltak a hallgatóságban és természetesen számos, a leszerelték szabadszervezetéhez nem tartozó érdeklődő.

Minthogy a sokaság türelmetlenül kezdett, Klein Antal alelnök, az elnök megérkezése előtt megnyitotta a gyűlést.

Berta György volt az első szónok. Hosszasan beszélt a leszerelt katonák súlyos helyzetéről. A szervezetük — ugymond — még semmit sem tett s ha működése továbbra is ilyen lanyha lesz, akkor a hazatért katonák egy fillért sem fognak kapni. (Helyeslés.) Országos kongresszus összehívását indítványozza.

Klein Gyula eljöttén beszél arról, hogy a szociáldemokrata párt ellenzi a követelés teljesítését. A leszerelt katonák szervezetébe kívánja olvasztani a Hadirokkantak szervezetét. Elfogadja Berta indítványát.

Az időközben megérkezett Ozsváry József elnök Bertával szemben védelmezi a vezetőséget. A szervezet szerinte még nem elég erős arra, hogy célját elérhesse. A követelés azonban jogossága bizonyosan célhoz fogja vezetni. A kívánság jogos volt: az is bizonyítja, hogy a letartóztatott budapesti vezetőséget szabadonbocsátották, mert kiderült róluk, hogy nem akarnak pusztán fölforgatást s nem vettek részt a Népszava épülete ellen

való budapesti gépfegyveres támadásban. Berta indítványát elfogadja.

Klein Antal: Téved az elnök, ha úgy értesült, hogy a budapesti vezetők szabadon bocsátották. Ellenkezően: még három vezetőt tartóztattak le. A szegedi szervezet vezetőségét azonban ez ne riassza el a cselekvéstől. Helytállónak tartja a tévlenség vádját. Ezzel önmagát is vádolja ugyan, de bizonyos, hogy már legalább a kormánnyal való tárgyalásnál kellene tartani. Az országos kongresszus összehívását, amit Berta György indítványozott, nem helyesli. Ez csak újabb halasztása volna az ügynek. Fölhívja a taggyűlést, hogy vonuljon föl testületileg a polgármesterhez és kérje föl, legyen tolmácsa a leszereltéknek a szegedi nagytökéseknek. Szentesen és Csongrádon már kielégítették a hazatért katonákat, mért ne tehetnék ezt meg Szegeden is a gazdagok. Ha sokallják a követelést, adjanak egyelőre, az ügy országos rendezéséig, egy nagyobb összeget.

Udvardy Ferenc a szegedi kommunista párt nevében beszélt. A leszerelték követelése — ugymond, — semmiség. Nem az az 5400 korona kell, hanem az egész hatalom, amely ma a burzsoázia kezében van. Ha a proletárok összetartanak, akkor egyszerre visszavehetik azt, ami voltaképpen az övék, mindazt, amit a burzsoázia az ő munkájukkal szerzett. Meg kell teremteni a proletárdiktatúrát! Hozzájárul ahhoz, hogy fölvonuljanak a polgármesterhez.

Klein Gyula azt indítványozza, hogy ne a polgármesterhez, hanem a Munkástanács-hoz vonuljanak föl és attól kényszerítsék ki a kívánságuk teljesítését.

Udvardy Ferenc erre azt ajánlotta, hogy küldöttség menjen úgy a polgármesterhez, mint a szociáldemokrata párt vezetőségéhez. Ha ezek a fórumok — mondotta — nem adják meg azt, amit kérünk, akkor majd elveszszük mi magunk. A hallgatóságot fölhívta, hogy a fölvonulásnál komoly, nyugodt magatartást tanúsítson.

Miután kijelölték a küldöttség tagjait, vörös lobogó alatt, tömött sorokban a városháza elé vonultak a gyűlés résztvevői.

A polgármesternél.

A városháza előtt harsány jelszavakat hangoztatott a sokaság, amely sűrű sorokban foglalt állást. A proletárdiktatúrát éltette, aztán, mikor már fönt járt a küldöttség, halljuk-ozva sürgette a polgármester választát.

Dr. Somogyi Szilveszter hivatali szobájában Ozsváry Ferenc adta elő a leszerelt katonák szervezetének kívánságát.

— Nem akarunk — mondotta — közvetlenül a kormányhoz fordulni. Hasson oda saját hatáskörében a polgármester ur a burzsoáziával és a szociáldemokráciával szemben, hogy mi itt Szegeden megkapjuk, ami bennünket jogosan megillet. Van itt Szegeden annyi gazdag ember, akiknek a zsebéből ki lehet elégíteni a kívánságunkat. Amennyiben a követelésünk nem teljesül, a felelősséget elhárítjuk magunktól.

Klein Antal, majd Klein Gyula hasonló értelemben beszéltek. Utóbbi megismételte, hogy Szentesen és Csongrádon már kielégítették a gazdagok a katonákat. Ezt a háromszor akkora Szeged is megteheti. Udvardy Ferenc szintén a követelés teljesítését sürgette.

A polgármester azt válaszolta, hogy jól ismeri a sanyaru viszonyokat, a leszerelt ka-

tonák nehéz helyzetét, de ő, a maga hatáskörében, legjobban akarata mellett sem intézkedhetik. Nem Szeged, nem Szentesen, nem Csongrád hatóságának dolga ebben a kérdésben határozni. Ez országos ügy. Szeged nem üzent hadat, Szeged nem döntött abban, hogy háború legyen. De még ha lett volna is befolyása abban, hogy a háború fölött határozzon, akkor sem a háború mellett határozott volna. Hisz ő, a polgármester, most is óvta attól a katonákat, nehogy összeitkőzésbe jöjjenek a szerbekkel, akik megszállva tartják a város egy részét. Szeged nem felelős a háború csapásaiért, de ettől eltekintve, a népkormány feladata, hogy a segélyre szoruló leszerelték segítsen. A kormány adhat csak megbízást a városnak, épp úgy, mint a leszerelés-kor történt, hogy a hadból hazatérteknek kifizessen bizonyos egyenlő összegeket. Azután meg olyan nagy pénzkövetelésről van szó, amelyet sem a város, sem az itteni gazdagok pénzéből kielégíteni nem lehet. 15.000 leszerelt katonának tartozik Szegedhez. Ennyiszor 5400 koronát kellene előteremteni. Ha ő megengedné a leszereltéknek, hogy maguk elégitsek ki magukat a gazdagok vagyonából, ez rablásra és gyilkosságra vezetne. De nem is lenne kielégítve minden leszerelt. Mert egyik százazret vinne el, a másiknak meg semmi sem jutna. — Ő semmiféle politikai párthoz nem tartozik. A leszerelt katonák szervezete is azt hangoztatja, hogy pártokijüli. Akkor tehát ne kommunista módon akarjanak a kívánságuknak érvényt szerezni.

Udvardy Ferenc: Helytáll az, amit a polgármester ur mondott, hogy a népkormánynak kellene elsősorban gondoskodni a leszerelt katonákról. De a népkormány a magántulajdon alapján áll és nem enged hozzányulni a milliomosok vagyonához, holott az csak a dolgozók munkája árán szerzett, a dolgozóktól elvett pénz. Nekünk jogunk volna visszakövetelni mindazokat a milliókat, de mi egyelőre most csak egy kis részt követelünk belőle. — Visszautasítja azt, mintha ők rablók és gyilkosok lennének. Állítja, hogy a leszerelték követelésének kielégítésében, mint általában a jogos rend megteremtésében, Szeged is lehet kezdeményező.

Dr. Somogyi Szilveszter: Én nem ezt mondtam! Tiltakozom ez ellen az elferdítés ellen és ha Udvardy ur így reprodukálna agitáció céljaira a szavaimat, akkor nyílt ember létemre kénytelen lennék kijelenteni, hogy nem mond igazat. Ismétlem, én nem intézkedhetem. Hanem a kormányt sürgősen és nyomatékosan felkérem az intézkedésre.

Konti, a kommunisták vezetőségének tagja azt fejtegeti, hogy ha az egész tömeg ki lépve passzivitásából, mint egy hatalmas egység, föllép a maga túlnyomó többségében és így elveszi a gazdagok magántulajdonát, akkor az nem rablás, hanem jog.

Most vele, majd ismét Udvardyval polemizált a polgármester. Végre Ozsváry azt kérdezte, vajon jogosnak ismeri-e el a polgármester a leszerelt katonák követelését.

— Ugy van, a szegény leszerelt katonák követelése jogos, — felelte dr. Somogyi.

— Mindnyájan szegények vagyunk, — mondotta a küldöttség egyik tagja.

— Nem sok pénzről van szó, szólott egy másik, mi csak azoknak kívánjuk az 5400 koronát, akik tagjai a szervezetnek. Ezek összesen vagy ötezren vannak.

Végül a deputáció hozzájárult ahhoz, hogy a polgármester a kormányhoz tegyen sürgős fölterjesztést.

Három napon belül kell előtérteni az ügyet. A polgármester a város vagyonos polgárainál eljár, hogy előzetes segélyben részesítsék a rászoruló leszereltket.

Wilson

15-ik pontja!

Mindenki szivarkahüvelyeket kizárólag a MÉDI SPECIALITE szivarkahüvely főraktárába vásároljon

Szeged, Jókai-utca 11. szám.

Telefon 15—20.